

Motion till riksdagen 2017/18:980

av **Staffan Danielsson och Daniel Bäckström (båda C)**

Organisationers rätt att överklaga myndighetsbeslut

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över rätten att överklaga miljörelaterade myndighetsbeslut och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Idag har miljöorganisationer rätt att överklaga i princip alla beslut som grundas på miljörelaterad lagstiftning. En liten förening i Stockholm kan till exempel överklaga beslut om vargjakt i helt andra delar av landet. Den rättigheten har däremot inte en organisation som företräder djurhållare som är direkt berörda av vargen.

Det är rimligt att miljöorganisationer ska ha rätt att överklaga beslut om verksamheter med betydande miljöpåverkan som exempelvis industrier och stora infrastrukturprojekt. Men det vore också rimligt att brukarorganisationer fick rätt att överklaga beslut i miljöfrågor då ett stort antal brukare berörs av beslutet. Den rätten finns inte. Efter en dom i Högsta förvaltningsdomstolen kan miljöorganisationerna nu i praktiken även överklaga hur enskilda ska få bruka sin mark. Det kan innebära en orimlig situation för den enskilde med domstolsprocesser som kan ta flera år och medföra omfattande kostnader. Talerätten har fått en kraftig slagsida. Det finns sällan en sanning om miljön eller någon som bäst företräder denna sanning.

Det finns ofta inbyggda konflikter i miljöfrågorna. Det som är bra ur en miljöaspekt kan vara dåligt ur en annan. Här är några exempel:

- Skogsbruk påverkar ibland biologisk mångfald negativt men möjliggör att förnybara produkter ersätter sådana som är fossila och resurskrävande.
- Kor bidrar till ökade utsläpp av växthusgaser, men utan dem skulle värdefull biologisk mångfald gå förlorad.
- Vargen har i sig ett bevarandevärde, men en alltför stor vargstam försvårar djurhållningen och därmed bevarandet av odlingslandskapets biologiska mångfald.

I andra situationer finns en gemensam bild av ett miljöproblem, men det finns olika syn på hur man når det bästa resultatet. Exempelvis kan alltför långtgående miljökrav på jordbruket leda till att konsumenterna istället väljer billigare utländska produkter som är betydligt sämre för miljön.

Miljö- och jordbruksutskottet behandlade en liknande motion våren 2016 och uttalade då detta:

Utskottet anser att Århuskonventionen föreskriver viktiga principer för möjligheten att få ett brett samhälleligt deltagande i beslutsprocesser på miljöområdet (bet. 2014/15: MJU12). Enligt Århuskonventionen och direktivet om allmänhetens deltagande (2003/35/EG) ska en berörd allmänhet som har tillräckliga skäl ha rätt att föra talan. Vad som är tillräckliga skäl ska avgöras i enlighet med nationell rätt och konventionens syfte att ge allmänheten en omfattande rätt till överprövning (prop. 2004/05:65). Den svenska lagstiftningen och rätten för miljöorganisationer grundas på den konventionen. Miljöorganisationers talerätt har fastställts av Högsta förvaltningsdomstolen i flera mål, senast i det s.k. vargmålet (312-15) där Sveriges internationella åtaganden har tydliggjorts. Utskottet avstyrker motionerna 2015/16:2350 (SD) och 2015/16:3014 (C).

Vår uppfattning kvarstår. Svensk praxis, nationell rätt, styr i hög grad denna fråga. Därför bör regeringen ges i uppdrag att se över lagstiftningen i syfte att se över organisationers rätt att överklaga miljörelaterade myndighetsbeslut, så att den blir mer restriktiv i enlighet med denna motion.

Staffan Danielsson (C)

Daniel Bäckström (C)